

χωρών προς διάθεση. Το τελευταίο αυτό στοιχείο, αποτελεί αντένδειξη για τη χρήση του καυσίμου αυτού στη χώρα μας, εφ' όσον πρόκειται για ανεπιθύμητο παραπροϊόν τρίτων που επιζητεί καταναλωτές.

Κατανομή χρήσης καυσίμων στην ευρωπαϊκή αβεστοποία

Στις αβεστοποιίες των χωρών της Ε.Ε. το 1995 τα χρησιμοποιούμενα καύσιμα ήταν φυσικό αέριο (48%), με τάσεις αύξησης, στερεά καύσιμα (36%) - σπανιότατα pet coke, υγρά καύσιμα (15%) - κυρίως μαζούτ και άλλα καύσιμα (ξύλο, βιομάζα, απόβλητα κ.λπ.) (1%). Τονίζεται η σημασία της σωστής επιλογής καυσίμου, εφ' όσον: η αβεστοποία είναι ιδιαίτερα ενεργοβόρα βιομηχανία και το καύσιμο επηρεάζει τις γενικότερες συνθήκες λειτουργίας και την ποιότητα του προϊόντος, καθώς και τις εκπομπές στην ατμόσφαιρα.

Ανώτατα επιτρεπόμενα όρια εκπομπών

- Σε κοινοτικό επίπεδο δεν υπάρχουν θεσμοθετημένα όρια εκπομπών για τους ρύπους της αβεστοποίας.
- Σε εθνικό επίπεδο τα μόνα υφιστάμενα όρια είναι τα γενικότερα όρια του Π.Δ. 1180/1981 σχετικά με τα αιωρούμενα σωματίδια από βιομηχανικές εγκαταστάσεις και τον καπνό (αιθάλη).
- Γενικότερα δεν υπάρχουν, σε εθνικό αλλά και κοινοτικό επίπεδο, εξειδικευμένα όρια εκπομπών ρύπων από την καύση στερεών καυσίμων σε συνθήκες (πλην των μεγάλων) εγκαταστάσεις καύσης ή σε βιομηχανικές δραστηριότητες στις οποίες το καύσιμο υπεισέρχεται στην παραγωγική διαδικασία (π.χ. αβεστοποία, κεραμοποιία).
- Στις επιμέρους χώρες της Ε.Ε. έχουν θεσπισθεί όρια εκπομπών για την αβεστοποία, με όρια εκπομπής σκόνης σημαντικά αυστηρότερα των γενικότερων ελληνικών. Προβλέπονται επίσης όρια άλλων ειδικών ρύπων.
- Ειδικότερα, εφ' όσον η αβεστοποία καίει απόβλητα οιοδήποτε τύπου, υπάγεται στις διατάξεις της Οδηγίας 2000/76/ΕΚ για την καύση αποβλήτων και την αντίστοιχη Κ.Υ.Α. 22912/1117/2005. Οι προβλέψεις της Οδηγίας αυτής είναι εν γένει πληρέστερες ως προς τις ελεγχόμενες παραμέτρους και αυστηρότερες ως προς τα όρια εκπομπής, από αυτές των προηγούμενων Οδηγιών.
- Το Pet Coke, αν και είναι «παραπροϊόν» της βιομηχανίας πετρελαίου, δεν θεωρείται «απόβλητο», εφ' όσον δεν αναφέρεται σαφώς, μέχρι στιγμής, στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων. Εν τούτοις, η περιεκτικότητά του σε βαριά μέταλλα καθιστά τα αποτελέσματα της χρήσης του παρόμοια - ή και χειρότερα - αυτών που προκύπτουν από τη χρήση άλλου είδους επικίνδυνων αποβλήτων (ελαστικά οχημάτων, RDF κ.λπ.). Επομένως, το Pet Coke οφείλει να αντιμετωπίζεται ως επικίνδυνο απόβλητο, εφ' όσον πρόκειται για «δυνάμει τοξικό και επικίνδυνο» υλικό.

Επιτρεπόμενα είδη καυσίμου

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 11535/ΦΕΚ 328 Β' /5-5-1993, τα επιτρεπόμενα είδη καυσίμου στις βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις είναι τα: πετρέλαιο diesel, μαζούτ, υγραέριο, φωταέριο και φυσικό αέριο, ενώ η χρήση άλλου είδους καυσίμου εξετάζεται κατά περίπτωση, μέσω της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή με υποβολή της ειδικής Τεχνικής Έκθεσης.

Ποιότητα της ατμόσφαιρας της Θεσσαλονίκης

- Το σημαντικότερο πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης της Θεσσαλονίκης εξακολουθεί να είναι τα αιωρούμενα σωματίδια (T.S.P.) και μάλιστα αυτά μικρής διαμέτρου (PM10). Σύμφωνα με τα επί 20ετία αποτελέσματα των μετρήσεων ρύπων στην ατμόσφαιρα του Π.Σ.Θ., παρατηρείται συστηματική υπέρβαση των ανωτάτων επιτρεπόμενων ορίων T.S.P. και PM10 σε ημερήσια και ετήσια βάση.
- Σχετικές πρόσφατες έρευνες του Α.Π.Θ. (Ν. Μουσιόπουλος κ.ά. 2003, 2004, 2005) για το λεκανοπέδιο της Αττικής έδειξαν ότι, για να επιτευχθούν συγκριτικές PM10 εντός των ορίων τόσο του 2005 όσο και του 2010, απαιτεί-

ται μείωση των πρωτογενών εκπομπών PM10 από όλες τις πηγές εκπομπής τους κατά 65% έως 85% με παράλληλα πρόσθετα μέτρα μείωσης της τοπικής ρύπανσης (κυκλοφοριακές ρυθμίσεις κ.λπ.). Ανάλογη και πιο επιβαρυνμένη με PM10 στο κέντρο της πόλης εμφανίζεται η ρύπανση της ατμόσφαιρας της Θεσσαλονίκης σε σχέση με αυτήν της Αθήνας.

- Η περιστασιακή λειτουργία ενός μοναδικού σταθμού παρακολούθησης ρύπων στην περιοχή Αβεστοχωρίου δεν μπορεί να παράσχει αξιόπιστα και άμεσα αξιολογήσιμα στοιχεία, εφ' όσον δεν υπάρχει βάση σύγκρισης με την προηγούμενη κατάσταση και δεν παρακολουθούνται ταυτόχρονα και άλλα σημεία της ευρύτερης περιοχής. Επιπλέον, δεν μπορεί αυτόνομα να αποτελέσει αξιόπιστο τεκμήριο για τα αποτελέσματα της χρήσης του εν λόγω καυσίμου και επακόλουθη εφαρμογή περιβαλλοντικής πολιτικής.

Η αβεστοποία στη Θεσσαλονίκη

- Η αβεστοποία της Θεσσαλονίκης (αβεστοκάμινα) είναι ως επί το πλείστον συγκεντρωμένη στην περιοχή του Δήμου Χορτιάτη, με τέσσερις μονάδες στο Αβεστοχώρι και μία μονάδα στη στροφή Χορτιάτη, ενώ μία επίσης μονάδα είναι εγκατεστημένη στην περιοχή Ευκαρπίας (έναντι εργοστασίου τσιμέντων TITAN).
- Σύμφωνα με τα παραγωγικά στοιχεία του κλάδου, όλες οι παραπάνω μονάδες, υπάγονται στην Α2 κατηγορία της Κ.Υ.Α. Η.Π. 15393/2332/2002 και σε μέσο βαθμό όχλησης κατά την Κ.Υ.Α. 13727/724/2003.
- Επίσης, τουλάχιστον οι τέσσερις από τις πέντε μονάδες αβεστοποίας του Δήμου Χορτιάτη (Αβεστοχώρι), καθώς και αυτή της Ευκαρπίας, υπάγονται στις προβλέψεις και απαιτήσεις της Οδηγίας 96/61/ΕΚ - IPPC, για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης.
- Οι ίδιες μονάδες υπάγονται επίσης στο 2ο Εθνικό Πρόγραμμα για τον περιορισμό των Αερίων του Φαινομένου του Θερμοκηπίου 2000-2010. Σύμφωνα με το αυτό, η διεύθυνση του φυσικού αερίου είναι στόχος πρώτης προτεραιότητας σε εθνικό επίπεδο για τις υπαγόμενες βιομηχανικές εγκαταστάσεις.
- Οι όποιες μετρήσεις έχουν πραγματοποιηθεί στις μονάδες αυτές είναι αποσπασματικές και περιστασιακές και γι' αυτό μη αξιολογήσιμες, πραγματοποιήθηκαν δε σε περίοδο κατά την οποία αυτές λειτουργούν παράνομα (χωρίς άδεια λειτουργίας και με αποφάσεις παύσης λειτουργίας τους) και - αντ' αυτού - θα έπρεπε να έχουν επιβληθεί οι κατά νόμο προβλεπόμενες κυρώσεις.

Είδος χρησιμοποιούμενων καυσίμων στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις της Θεσ/νίκης

- Στην Ε.Π.Θ. καταναλώνονται σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα τα επιτρεπόμενα από την παραπάνω Κ.Υ.Α. καύσιμα, με τάση εισόδου του φυσικού αερίου για βιομηχανική και οικιακή χρήση. Εξαιρέση αποτελεί η τσιμεντοβιομηχανία TITAN, η οποία χρησιμοποιεί κυρίως στερεά καύσιμα (και Pet Coke), βάσει ειδικής πρόβλεψης για την τσιμεντοποιία σε εθνικό επίπεδο (Π.Δ. 1180/1981).
- Σε κάθε περίπτωση, δεν έχει υπάρξει μέχρι στιγμής ανάλογο προηγούμενο αλλαγής προς βαρύτερο είδος καυσίμου για βιομηχανικές μονάδες της Ε.Π.Θ.. Έτσι, η έγκριση της χρήσης του Pet Coke στις αβεστοποιίες του Δήμου Χορτιάτη ουσιαστικά αποτελεί προηγούμενο για τη γενίκευση της χρήσης του Pet Coke ή και άλλων στερεών καυσίμων σε μονάδες και άλλων βιομηχανικών κλάδων στην Ε.Π.Θ..
- Για τη μοναδική εκτός Δ. Χορτιάτη νόμιμη λειτουργούσα μονάδα αβεστοποίας της Ε.Π.Θ. (6,5ο κλμ. Θεσσαλονίκης-Λαγκαδά), είχαν εγκριθεί, από τη Δ/ση Ε.Α.Ρ.Θ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (1996), περιβαλλοντικοί όροι για χρήση υγραερίου ή φυσικού αερίου, προς παραγωγή αβεστοπολτού και ανθρακικού αβεστοπίου υψηλής καθαρότητας για εξειδικευμένες χρήσεις. Αργότερα και μετά την κατάργηση του τμήματος αυτού, λόγω της διάλυσης του σχετικού κόμβου της Εγνατίας Οδού, η υπόλοιπη μονάδα άρχισε να χρησιμοποιεί παράνομα Pet Coke, τη χρήση του οποίου νομιμοποίησε μετέπειτα (2002), με έγκριση της καύσης του από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., χωρίς τη γνώμη των συναρμοδίων υπηρεσιών (Ο.Θ.).

Αβεστοχώρι, προς την πλευρά των λατομείων, Αβεστοποία Βρέλλα, 24/5/2004

Αβεστοχώρι, προς την πλευρά των λατομείων, Αβεστοποία Παστουρματζή, 24/5/2004